

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W POZNANIU**

Poznań, 15 czerwca 2026 roku

UNP: 3001-26-109727

Znak sprawy: 3001-IWW1.0921.7.2026

Pani
Ewa Mamys
Naczelnik Urzędu Skarbowego
w Kole
ul. Prusa 10
62-600 Koło

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE	
Sporządzone na podstawie art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 158).	
Nazwa i adres kontrolowanego urzędu	
3010 Urząd Skarbowy w Kole ul. Prusa 10 62-600 Koło	
Naczelnik kontrolowanego urzędu	
Pani Ewa Mamys	
Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli	
Nr 8/2026 z 12 lutego 2026 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.	
Wpis do książki kontroli	
Kontrola w trybie zwykłym wpisana pod pozycją nr 1/2026.	
Koordynator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
Magdalena Stejbach - główny ekspert skarbowy	
Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
1.	Magdalena Stejbach – główny ekspert skarbowy
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	17 lutego 2026 r.
Data zakończenia czynności kontrolnych	24 kwietnia 2026 r.
Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	Prawidłowość udzielania ulg w spłacie zobowiązań.

Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. Badaniem mogły zostać objęte również zdarzenia i dokumenty wcześniejsze lub późniejsze, gdy miały związek z przedmiotem kontroli.
Kontrolowany obszar działalności	
Orzecznictwo. Pobór i Egzekucja. (W kontrolowanym okresie) Obsługa wniosków, dokumentów podatkowych i celnych. (Obecnie)	
Cel kontroli	
Ocena prawidłowości prowadzonych postępowań podatkowych w zakresie udzielanych ulg w spłacie zobowiązań.	
Ocena skontrolowanej działalności	
Pozytywna z nieprawidłowościami.	
DOKONANE USTALENIA FAKTYCZNE	

Zgodnie z art. 67a § 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U z 2026 r. poz. 622), zwanej dalej Op., w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie, organ podatkowy na wniosek podatnika, z zastrzeżeniem art. 67b, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, może odroczyć termin płatności podatku lub rozłożyć zapłatę podatku na raty, odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek, umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Natomiast na podstawie art. 67b § 1 pkt 2 ustawy Op., organ podatkowy na wniosek podatnika prowadzącego działalność gospodarczą, może udzielać ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, określonych w art. 67a, które stanowią pomoc de minimis - w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa wspólnotowego dotyczących pomocy w ramach zasady de minimis.

Aktem prawa wspólnotowego, o którym mowa w art. 67b § 1 pkt 2 Op. jest rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.Urz.UE L, 2023/2831 z 15.12.2023 r.), zwane dalej rozporządzeniem Komisji UE.

Decyzje wydane na podstawie przytoczonego przepisu 67a Op. mają charakter uznaniowy. Oznacza to, że organ podatkowy, rozważając uprzednio wszystkie aspekty sprawy sam decyduje o wyborze treści rozstrzygnięcia. Wybór taki nie może być jednak dowolny i musi się opierać na przekonujących argumentach popartych dowodami i rzetelnej weryfikacji.

Brak takiej weryfikacji może skutkować nieprawidłowościami, które powodują lub zwiększają ryzyko korupcji.

W związku z powyższym należy dołożyć wszelkich starań aby podejmowane działania przejawiały się odpowiedzialnym podejściem do pełnienia swoich obowiązków oraz dbałością o zachowanie transparentności i uczciwości w działaniu. Działać zgodnie z zasadami etyki oraz interesem społecznym.

Badaniem objęto następujące zagadnienia:

1. Rozwiązania organizacyjne w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych.
2. Ewidencjonowanie wniosków i podjętych rozstrzygnięć, w tym:
 - 2.1 Terminowość wprowadzania wniosków i wydanych rozstrzygnięć w POLTAXPlus.
3. Prawdliwość prowadzonych postępowań o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych:
 - 3.1 Terminowość wydawania rozstrzygnięć.
 - 3.2 Gromadzenie i analiza materiału dowodowego oraz ocena kondycji finansowej wnioskodawcy.
 - 3.3 Przestrzeganie przepisów prawa, w tym formalna poprawność i zasadność wydanych rozstrzygnięć.
4. Uprawnienia do systemów informatycznych.
5. Realizacja kontroli funkcjonalnych w obszarze działania Urzędu objętego zakresem niniejszej kontroli.
6. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych oraz informacje przesyłane do wiadomości Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.
7. Informacja dotycząca trybu składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków.

1. Rozwiązania organizacyjne w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych

Od 1 stycznia 2023 r. obowiązywał Regulamin Organizacyjny Urzędu Skarbowego w Kole nadany Zarządzeniem nr 203/2022 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 16 grudnia 2022 r.

Zagadnienie, dotyczące spraw, w szczególności: ulg w spłacie zobowiązań podatkowych oraz innych ulg przewidzianych przepisami prawa, w tym ulg w spłacie należności pieniężnych przypadających państwom członkowskim i państwom trzecim ujęte zostało w § 13 pkt 6.

Od 1 czerwca 2025 r. obowiązuje Regulamin Organizacyjny Urzędu Skarbowego w Kole nadany Zarządzeniem nr 55/2025 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 8 maja 2025 r.

Zagadnienie, dotyczące spraw, w szczególności: ulg w spłacie zobowiązań podatkowych oraz innych ulg przewidzianych przepisami prawa, w tym ulg w spłacie należności pieniężnych przypadających państwom członkowskim i państwom trzecim ujęte zostało w § 14 pkt 6.

Przywołane w obu regulaminach zadania, przypisano Wieloosobowemu Stanowisku Spraw Wierzycielskich (SEW), znajdującemu się w Pionie Poboru i Egzekucji (SZNE). Nadzór nad Pionem Poboru i Egzekucji sprawuje Naczelnik Urzędu Skarbowego Pani Ewa Mamys.

Wyżej wymienione zagadnienie koordynowane jest przez (...) w Wieloosobowym Stanowisku Spraw Wierzycielskich, upoważnioną przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Kole Panią Ewę Mamys do podpisywania m.in. pism w związku z nadzorowanymi zadaniami wykonywanymi w Wieloosobowym Stanowisku Spraw Wierzycielskich wynikającymi z Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Skarbowego w Kole niezastrzeżonymi do ostatecznej aprobaty Naczelnika Urzędu Skarbowego i Zastępcy Naczelnika, zaświadczeń o pomocy de minimis.

Pracownikami, którzy w 2025 r. rozpatrywali wnioski o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań byli:

- (...),
- (...).

Pracę Wieloosobowego Stanowiska Spraw Wierzycielskich (SEW) reguluje Wewnętrzna procedura postępowania nr (...) Naczelnika Urzędu Skarbowego w Kole z dnia (...) w sprawie prowadzenia czynności wierzyielskich.

Naczelnik Urzędu, pismem z 25 lutego 2026 r. poinformowała o trwających pracach w zakresie zmiany procedury wewnętrznej (...).

Niniejsza procedura nie określa realizacji zadań związanych z ulgami w spłacie zobowiązań. W związku z powyższym poinformowano o szczegółowym trybie postępowania wynikającego z wewnętrznego nadzoru, w tym w zakresie dowodów koniecznych do przeprowadzenia analizy oraz sposobu i źródeł ich pozyskania, które są ściśle związane z Procedurą udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych opracowanych przez Centrum Kompetencyjne Spraw Wierzycielskich w Opolu.

Po wpływie wniosku do komórki wierzyielskiej osoba kierująca pracą w komórce, bądź w przypadku jej nieobecności osoba ją zastępująca, zakłada sprawę w SZD zgodnie z JRWA i przydziela ją pracownikowi.

Pracownik, który otrzymuje wniosek:

- bada, czy wniosek spełnia wymogi podania i zawiera informacje pozwalające określić treść żądania (art. 168 Op);
- bada, czy organ jest właściwy do rozpoznania sprawy. Jeżeli nie, przesyła podanie zgodnie z właściwością, zawiadamiając o tym fakcie wnoszącego podanie. Jeżeli tak, weryfikuje, czy podanie nie zawiera braków formalnych;
- zakłada akta sprawy, umieszcza informacje o sposobie prowadzenia sprawy, sporządza z systemu Poltax2Bplus wydruk zaległości na dzień złożenia wniosku i wprowadza wniosek do systemu PoltaxPlus;
- jeżeli podanie nie zostało wniesione przez stronę lub z innych przyczyn postępowanie nie może zostać wszczęte, przygotowuje projekt postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania podatkowego (art. 165a Op). Projekt postanowienia przedkłada do aprobaty koordynatorowi komórki SEW, a następnie do akceptacji Naczelnikowi US;
- w przypadku stwierdzenia, że podanie zawiera braki formalne, wzywa wnoszącego podanie do ich usunięcia, z pouczeniem, że ich nieusunięcie w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania spowoduje pozostawienie podania bez rozpatrzenia (art. 169 Op). Ponadto, jeżeli materiał dowodowy nie jest wystarczający dla podjęcia rozstrzygnięcia w sprawie, na podstawie art. 155 i 187 Op. wzywa do przedłożenia dokumentacji obrazującej aktualną sytuację materialno-finansową strony oraz argumentację wniosku.
W przypadku konieczności doprecyzowania treści żądania wzywa o sprecyzowanie wniosku. W wezwaniu informuje również podatnika o przysługujących mu prawach wynikających z art. 121 i 123 Op. Projekt wezwania przedkłada do akceptacji koordynatorowi komórki SEW;
- jeżeli po wezwaniu braki formalne wniosku nie zostaną uzupełnione w wyznaczonym terminie, przygotowuje projekt postanowienia o pozostawieniu podania bez rozpatrzenia (art. 169 § 4 Op). Projekt postanowienia przedkłada do aprobaty koordynatorowi komórki SEW, a następnie do akceptacji Naczelnikowi US;

- jeżeli w sprawie wymagane jest zajęcie stanowiska przez inny organ (prezydent, burmistrz, wójt), występuje na podstawie art. 209 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa o zajęcie takiego stanowiska i wydanie opinii w sprawie, przesyłając kserokopię wniosku wraz ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, zawiadamiając o tym stronę (art. 209 § 2 Op). Projekt wystąpienia o zajęcie stanowiska przedkłada do aprobaty koordynatorowi komórki SEW, a następnie do akceptacji Naczelnikowi US;
- jeżeli z akt sprawy wynika, że możliwe i zasadne jest zabezpieczenie należności Skarbu Państwa poprzez ustanowienie hipoteki lub zastawu skarbowego, dokonuje stosowego zabezpieczenia;
- w przypadku wniosku złożonego przez przedsiębiorcę, pracownik weryfikuje dopuszczalność udzielenia pomocy publicznej i sporządza rating przedsiębiorcy;
- w sytuacji stwierdzenia, że materiał dowodowy zgromadzony w innym postępowaniu podatkowym ma wpływ na rozstrzygnięcie merytoryczne postępowania ulgowego, włącza go do sprawy zgodnie z art. 180 Op. Projekt postanowienia przedkłada do aprobaty koordynatorowi komórki SEW, a następnie do akceptacji Naczelnikowi US;
- w przypadku nie uwzględnienia wniosku w całości, kieruje do podatnika zawiadomienie na podstawie art. 200 § 1 Op. Projekt zawiadomienia przedkłada do akceptacji koordynatorowi komórki SEW;
- w przypadku nie załatwienia sprawy w terminie wynikającym z art. 139 § 1 Op. kieruje do podatnika postanowienie o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy (art. 140 Op.). Projekt postanowienia przedkłada do aprobaty koordynatorowi komórki SEW, a następnie do akceptacji Naczelnikowi US.

Zagadnienie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych skontrolowano w oparciu o akta postępowań obejmujące sprawy wszczynane na wnioski podatników, które wpłynęły do Urzędu Skarbowego w Kole w 2025 r., oraz jedną sprawę w której wniosek wpłynął w 2024 r., a postępowania zakończono wydaniem decyzji w 2025 r.

1. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości za 2022 r. wraz z odsetkami, odmówiono rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej oraz umorzono jako bezprzedmiotowe żądanie w zakresie udzielenia ratalnej spłaty nieistniejącej kwoty zaległości.

2. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej z tytułu podatku od towarów i usług, w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostawiono wniosek bez rozpatrzenia.

3. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za 2021 r. wraz z odsetkami, udzielono układu ratalnego.

4. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie odroczenia terminu płatności zaległości podatkowej z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu wypłaconych pracownikom wynagrodzeń,

w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, umorzono postępowanie podatkowe.

5 i 6. (...)

*2 sprawy (1 wniosek, 2 rozstrzygnięcia dla 2 należności podatkowych)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o rozłożenie należnego podatku na dalsze raty z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za 2015 r. wraz z odsetkami za zwłokę, zmieniono decyzję ostateczną z 19 kwietnia 2024 r. nr (...), w części dotyczącej ostatniej raty.

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej z tytułu podatku od towarów i usług za III/kwartał 2015 r., IV kwartał 2015 r., I-IV kwartał 2016 r. wraz z odsetkami, udzielono układu ratalnego.

7. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu PIT-36L za 2024 r., umorzono postępowanie podatkowe.

8. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o rozłożenie należnego podatku na dalsze raty z tytułu podatku od towarów i usług, obejmującego zaległości za sierpień 2023 r., wrzesień 2023 r. i październik 2023 r., w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą w ramach pomocy de minimis, zmieniono decyzję ostateczną z 12 grudnia 2024 r. nr (...), w części dotyczącej ostatniej raty.

9. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o rozłożenie należnego podatku na dalsze raty z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za 2020 r. wraz z odsetkami za zwłokę, zmieniono decyzję ostateczną z 24 maja 2024 r. nr (...), w części dotyczącej ostatniej raty.

10. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o umorzenie zobowiązania podatkowego wynikającego z decyzji Naczelnika Urzędu Skarbowego w Kole nr (...) z (...) wydanej w oparciu o złożone (...) zeznanie podatkowe SD-3 ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn, umorzono w całości zaległość podatkową wraz z odsetkami za zwłokę.

11. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o umorzenie zaległości w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2024 r., umorzono postępowanie podatkowe.

12. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za 2024 r. wraz z odsetkami za zwłokę, udzielono układu ratalnego.

13. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za 2024 r. wraz z odsetkami, w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą w ramach pomocy de minimis, udzielono układu ratalnego.

2. Ewidencjonowanie wniosków i podjętych rozstrzygnięć

W oparciu o dane systemowe, ustalono, że w 2025 r. zarejestrowano 72 wnioski podatników

w zakresie ulg w spłacie zobowiązań, w tym 71 wniosków zakończonych wydaniem orzeczenia, 1 wniosek przekazany wg właściwości miejscowej.

Struktura zapadających rozstrzygnięć.

Ulg w spłacie zobowiązań							Sumarycznie			
	raty		odroczenia		umorzenia		PCC,SD, KP		pozostałe podatki	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
wnioski (faktyczna ilość bez rozbijania na poszczególne okresy)	21	39	1	1	8	2	6	0	24	42
sprawy pozostawione bez rozpatrzenia - art. 169 § 4 Op.	0	11	0	0	0	1	0	0	0	12
odmowa wszczęcia postępowania - art. 165a Op.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
umorzenie jako postępowanie bezprzedmiotu we zgodnie z art. 208 Op.	7	7	1	1	4	0	1	0	11	8
rozstrzygnięcia negatywne	3	4	0	0	1	0	1	0	3	4
rozstrzygnięcia pozytywne	10	17	0	0	3	1	4	0	9	18
wniosek wg właściwości	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
sprawy w toku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Spisy spraw SZD, Wykaz złożonych wniosków z ulg w spłacie - Excel

A- osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej.

B- przedsiębiorcy.

Sposób załatwienia złożonych w 2025 r. wniosków w zakresie ulg w spłacie zobowiązań z podziałem na osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej i przedsiębiorców, przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Sposób rozstrzygnięcia	Osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej	Przedsiębiorcy
1.	pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia art. 169 § 4 Op.	0	12
2.	odmowa wszczęcia postępowania art. 165a Op.	0	0
3.	odmowa zastosowania ulgi:	4	4
	odmowa odroczenia	0	0
	odmowa udzielenia rat	3	4
	odmowa umorzenia	1	0
4.	umorzenie postępowania	12	8

	art. 208 Op.		
5.	rozłożenie zaległości na raty	5	13
6.	odroczenie terminu spłaty	0	0
7.	umorzenie zaległości podatkowej	3	1
8.	wniosek przesłany zgodnie z właściwością	1	0
razem rozstrzygnięcia		25	38
		63	

Ustalono także, że w 2025 r. zarejestrowano 9 wniosków podatników o zmianę decyzji ostatecznych w zakresie ulg w spłacie zobowiązań.

Dalsza analiza ukazała strukturę zapadających rozstrzygnięć. Ustalono, że 9 spraw, tj. 100 % spraw, prowadzone w trybie art. 253a § 1 ustawy Op. zostały zakończone wydaniem orzeczenia o zmianie decyzji ostatecznych w zakresie ulg w spłacie zobowiązań.

Sposób załatwienia złożonych w 2025 r. wniosków w zakresie ulg w spłacie zobowiązań dotyczących wniosków podatników o zmianę decyzji ostatecznych z podziałem na osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej i przedsiębiorców, przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Sposób rozstrzygnięcia	Osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej	Przedsiębiorcy
1.	pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia art. 169 § 4 Op.	0	0
2.	odmowa wszczęcia postępowania art. 165a Op.	0	0
3.	odmowa udzielenia ulgi: -odmowa odroczenia -odmowa udzielenia rat	0	0
4.	umorzenie postępowania art. 208 Op.	0	0
5.	rozłożenie zaległości na raty	5	4
6.	odroczenie terminu spłaty	0	0
razem rozstrzygnięcia		5	4
		9	

Postępowania w sprawie uchylenia lub zmiany decyzji ostatecznej, prowadzone w trybie art. 253a § 1 ustawy Op. stanowiły 12,68 % wszystkich złożonych w 2025 r. spraw, w zakresie ulg podatkowych (9: 71). Zgodnie z zapisem art. 253a § 1 ustawy Op. - decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być za jej zgodą uchylona lub zmieniona przez organ podatkowy, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes publiczny lub ważny interes strony. Postępowanie oparte na regulacji dotyczącej ostatecznych decyzji, na podstawie których strona nabyła prawo jest postępowaniem nadzwyczajnym, którego przedmiotem nie jest merytoryczne rozstrzygnięcie nowej sprawy, lecz weryfikacja wydanej już decyzji ostatecznej z punktu widzenia interesu publicznego lub ważnego interesu strony.

Najwyższy udział w ogólnej liczbie rozstrzygnięć stanowiły rozstrzygnięcia dotyczące spraw pozostawionych bez rozpatrzenia na podstawie art. 169 Op., postępowań umorzonych jako bezprzedmiotowe na podstawie art. 208 tej ustawy oraz rozstrzygnięć o charakterze negatywnym. Łącznie obejmowały one 40 z 71 spraw, co stanowiło około 56,34 % wszystkich rozstrzygnięć.

Naczelnik Urzędu Skarbowego, ewidencjonował wnioski w sprawie udzielania ulg w spłacie i o zmianę decyzji we właściwej kategorii akt zgodnie z zapisami Instrukcji kancelaryjnej izb administracji skarbowej, urzędów skarbowych i urzędów celno-skarbowych, stanowiącej załącznik do Zarządzenia Ministra Finansów z dnia 23 sierpnia 2022 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej izb administracji skarbowej, urzędów skarbowych i urzędów celno-skarbowych oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego izb administracji skarbowej (Dz.Urz. MF z 2022 r. poz. 93), oraz zapisami jednolitego rzeczowego wykazu akt, stanowiącego załącznik do Zarządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego rzeczowego wykazu akt w izbach administracji skarbowej, urzędach skarbowych i urzędach celno-skarbowych (Dz.Urz. MF z 2022 r. poz. 126).

Na podstawie danych przekazanych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Kole i wygenerowanych raportów stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą, w 3 sprawach wystąpiły przypadki wydania decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowych osobom fizycznym nieprowadzącym działalności gospodarczej i w 1 sprawie przedsiębiorcy.

1. (...)

Umorzenie odsetek za zwłokę powstałych od zaległości z tytułu podatku od towarów i usług za miesiące od maja 2020 roku do lipca 2024 roku w łącznej kwocie (...).

Podstawą podjęcia decyzji o umorzeniu odsetek była sytuacja materialno - finansowa i zdrowotna podatnika oraz opieka nad niepełnosprawnym synem. Na sposób rozstrzygnięcia wniosku wpłynęły też okoliczności powstania zaległości podatkowej oraz jednorazowa zapłata należności głównej zaległego podatku.

2. (...)

Umorzenie zaległości w podatku od spadków i darowizn wynikających z decyzji (...) z (...) w kwocie głównej (...) zł wraz z odsetkami istniejącymi na dzień wniosku w kwocie (...) zł.

3. (...)

Umorzenie zaległości w podatku od spadków i darowizn wynikających z decyzji (...) z (...) w kwocie głównej (...) zł wraz z odsetkami istniejącymi na dzień wniosku w kwocie (...) zł.

4. (...)

Umorzenie zaległości w podatku od spadków i darowizn wynikających z decyzji (...) z (...) w kwocie głównej (...) zł wraz z odsetkami istniejącymi na dzień wniosku w kwocie (...) zł.

Uzasadnienia rozstrzygnięć w zakresie umorzenia zaległości w sprawach: (...), (...), (...) dotyczą rodzeństwa (...). Zaległości podatkowe zostały umorzone za zgodą Wójta Gminy, na terenie którego mieści się nieruchomość będąca przedmiotem spadku. W uzasadnieniu podjętej decyzji Wójt Gminy podał, że w przedstawionych sprawach wystąpi uszczuplenie budżetu gminy, ale nie wpłynie to na

sytuację finansową gminy na tyle znacząco, żeby spowodowało naruszenie stabilności finansów gminnych, natomiast może przyczynić się do zachowania status quo podatników na dotychczasowym poziomie.

Organ podatkowy, rozpatrując wnioski o umorzenie zaległości podatkowej, mając na względzie przepisy art. 67a § 1 pkt 3 Op., uznał, że zaistniały przesłanki ważnego interesu podatnika, pozwalające na pozytywne rozpatrzenie wniosku, tj. do zastosowania instytucji umorzenia zobowiązania podatkowego osobom fizycznym nieprowadzącym działalności gospodarczej i przedsiębiorcy.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że Organ wziął pod uwagę sytuację materialną i finansową oraz osobistą podatników oraz inne okoliczności, z których wynika, że dalsze egzekwowanie zaległości podatkowych stanowiłoby nadmierne obciążenie, które mogłoby negatywnie wpłynąć na podstawowe warunki życia podatników i ich rodzin.

W szczególności uwzględniono okoliczności dotyczące stałych i niezbędnych wydatków, stanu zdrowia oraz wydarzeń losowych.

W przypadku wniosków dotyczących umorzenia zaległości w podatku od spadku i darowizn zwrócono się do Jednostki Samorządu Terytorialnego (Wójt) o zajęcie stanowiska w sprawie. W każdym z ww. przypadków uzyskano zgodę na umorzenie zaległości w podatku od spadków i darowizn.

Mając powyższe na uwadze, nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.1 Terminowość wprowadzania wniosków i wydanych rozstrzygnięć w systemach

a) Ewidencjonowanie wniosków o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań w systemie PoltaxPlus i SSP

WN. NR SP.	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
WN. DATA WPL.	15.05. 2025	18.07. 2025	03.12. 2024	14.02. 2025	11.04. 2025	11.04. 2025	08.05. 2025	27.11. 2025	07.05. 2025	12.06. 2025	18.06. 2025	07.07. 2025	07.05. 2025
WN. DATA WPR.	15.05. 2025	30.07. 2025	09.12. 2024	19.02. 2025	15.04. 2025	15.04. 2025	15.05. 2025	01.12. 2025	15.05. 2025	13.06. 2025	20.06. 2025	09.07. 2025	16.05. 2025
ILOŚĆ DNI	0	12	6	5	4	4	7	4	8	1	2	2	9

Wpływające wnioski o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych winny być zaewidencjonowane w systemie POLTAXPlus, a w przypadku PCC, SD i KP - w systemie SSP.

Wnioski o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań wprowadzono do POLTAXPlus i SSP bez zbędnej zwłoki, tj. w dniu złożenia wniosku lub w okresie od 2 do 12 dni od daty wpływu do urzędu.

b) Ewidencjonowanie rozstrzygnięć o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań w systemie PoltaxPlus.

WN. NR SP.	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
DEC. DATA WYD.	15.07. 2025	05.09. 2025	28.01. 2025	24.02. 2025	29.04. 2025	29.04. 2025	03.06. 2025	10.12. 2025	23.05. 2025	25.07. 2025	09.07. 2025	30.07. 2025	03.06. 2025
DATA WPR.	16.07. 2025	05.09. 2025	31.01. 2025	26.02. 2025	09.05. 2025	09.05. 2025	06.06. 2025	15.12. 2025	26.05.2 025	25.07.2 025	11.07 2025	31.07. 2025	06.06. 2025
ILOŚĆ DNI	1	0	3	2	10	10	3	5	3	0	2	1	3

Decyzje i postanowienia wprowadzono do POLTAXPlus i do SSP bez zbędnej zwłoki, w dniu wydania rozstrzygnięcia lub w terminie od 1 do 10 dni od dnia wydania rozstrzygnięcia.

Dokumenty w systemie powiązано prawidłowo.

Na podstawie przedłożonych do kontroli akt postępowań podatkowych w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przedsiębiorcom, stwierdzono, że Urząd Skarbowy w Kole zaewidencjonował decyzje z zakresu pomocy de minimis w bazie SHRIMP i przedłożył Sprawozdania, o których mowa w § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (tj. Dz.U. z 2024r. poz. 161 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie.

3. Prawidłowość prowadzonych postępowań o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych:

3.1 Terminowość wydawania rozstrzygnięć

WN. NR SP.	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
WN. DATA ZŁOŻ.	15.05. 2025	18.07. 2025	03.12. 2024	14.02. 2025	11.04. 2024	11.04. 2025	08.05. 2025	27.11. 2025	07.05. 2025	12.06. 2025	16.06. 2025	07.07. 2025	07.05. 2025
DEC. DATA WYD.	15.07. 2025	05.09. 2025	28.01. 2025	24.02. 2025	29.04. 2025	29.04. 2025	03.06. 2025	10.12. 2025	23.05. 2025	25.07. 2025	09.07. 2025	30.07. 2025	03.06. 2025
	ILOŚĆ DNI OD DNIA WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA DO DNIA WYDANIA ROZSTRZYGNIĘCIA												
	61	49	56	10	18	18	26	13	16	43	23	23	27
art. 140 Op.	13.06. 2025	14.08. 2025	03.01. 2025	-	-	-	-	-	-	10.07. 2025	-	-	-

Mediana w zakresie miernika czasu trwania postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika dla Urzędu Skarbowego w Kole wyniosła 15 dni (według stanu na 31.12.2025 roku) przy planowanej wartości 18 dni.

Średni czas trwania postępowań podatkowych objętych próbą wyniósł 30,66 dni - mediana 49; minimum –10; maksimum – 61.

W 12 badanych sprawach wytypowanych do kontroli, czasookres prowadzenia postępowania podatkowego wyniósł od 10 do 61 dni:

– 8 postępowań zakończono w terminie do 1 miesiąca od wszczęcia,

Załatwienie ww. spraw nastąpiło bez zbędnej zwłoki, w ciągu miesiąca, wypełniając tym samym dyspozycję zawartą w art. 139 § 1 ustawy Op.,

– 4 postępowania zakończono w terminie do 2 miesięcy od wszczęcia.

W 4 sprawach, postępowanie podatkowe prowadzone było do 2 miesięcy. Organ podatkowy dopełnił obowiązku wynikającego z art. 140 § 1 i 2 ustawy Op., tj. zawiadomił stronę o niezafatwieniu sprawy we właściwym terminie, wskazał nowy termin zafatwienia sprawy i podał przyczyny niedotrzymania terminu, które uzasadniały przedłużenie postępowania, tj.

- przekazanie wniosku do Wójta Gminy, celem zajęcia stanowiska w sprawie,
- zapewnienie możliwości wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego (art. 200 Op.).

3.2 Gromadzenie i analiza materiału dowodowego oraz ocena kondycji finansowej wnioskodawcy

W badanych sprawach stwierdzono, że Organ podatkowy gromadził i analizował materiał dowodowy poprzez, m.in.

a. sporządzanie wydruków z systemów informatycznych określających:

- właściwość miejscową i rzeczową,
- fakt prowadzenia działalności gospodarczej,
- osiąmane dochody (zeznania roczne) lub obroty (deklaracje VAT, CIT),
- wysokość zobowiązań podatkowych/zaległości podatkowych wnioskodawcy,

b. wzywanie wnioskodawcy do:

- usunięcia braków formalnych wniosku w trybie art. 169 § 1 i 4 ustawy Op., na przykład poprzez określenie, jakiego rodzaju pomocy dotyczy wnioski, przekazanie informacji niezbędnych do udzielenia pomocy de minimis (formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis),
- złożenia wyjaśnień i/lub dostarczenia dokumentów w trybie art. 155 ustawy Op., na przykład oświadczenia o nieruchomościach i prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, i rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego ORD-HZ, oświadczenia o stanie majątkowym wraz z dokumentami potwierdzającymi dane zawarte w ww. oświadczeniu, złożenia dokumentów potwierdzających wysokość wszystkich miesięcznie ponoszonych wydatków na utrzymanie,

c. sporządzanie wydruków z CEiDG i KRS,

d. zestawienie decyzji ratalnych,

e. harmonogram płatności zobowiązań rozłożonych na raty,

f. w sprawach dotyczących podatków stanowiących dochód jednostek samorządu terytorialnego, postanowienia w sprawie zajęcia stanowiska w trybie art. 209 § 1 Ordynacji podatkowej jako jednej z niezbędnych przesłanek do udzielenia ulgi w spłacie zobowiązania podatkowego.

Na podstawie przedłożonych do kontroli spraw, w których podjęto pozytywne rozstrzygnięcie, stwierdzono, że w stosunku do przedsiębiorców ubiegających się o pomoc de minimis, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Kole dokonywał oceny wniosku pod kątem wyłączeń, wynikających z rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 2023/2831 z dnia 15 grudnia 2023 r. i dokonywał analizy wniosków przedsiębiorców w oparciu o generalne przesłanki występowania pomocy publicznej zawarte w art. 107 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C115/47 z dnia 9 maja 2008 r.), w tym dotyczące reguł wpływu udzielonej pomocy na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi, jak również

zakłócenia konkurencji oraz analizy posiadanych danych pod kątem sytuacji ekonomicznej, przyczyn powstania długu podatkowego i przeszkód w jego realizacji, oceny kondycji ekonomiczno-finansowej.

Ww. elementy zostały przywołane w uzasadnieniu decyzji.

Zauważyć należy, że w przeważającej części zgromadzony materiał, wykorzystywany do badania sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy, opierał się o raporty i analizy sporządzone z systemu KONTROLA. 30 kwietnia 2024 r. Departament Nadzoru nad Kontrolami w sprawie aktualizacji modułu KONTROLA w systemie PoltaxPlus w zakresie wykonywania raportów i analiz poinformował, iż nie będą one aktualizowane. Moduł KONTROLA jest dostępny i utrzymywany tylko w zakresie przeglądania danych o wprowadzonych kontrolach podatkowych.

Z uwagi na fakt, że w kontrolowanych sprawach decyzje zostały wydane w 2025 r., czyli w stosunkowo niedługim czasie po 30 kwietnia 2024 r., nie sformułowano uwag w zakresie oparcia rozstrzygnięć na nieaktualnym stanie faktycznym.

Niemniej, Organ dysponuje szeregiem narzędzi umożliwiających weryfikację konkretnych zdarzeń, wobec czego pożądane jest korzystanie z nich w celu pozyskania jak najbardziej aktualnych danych w toku postępowań w sprawie ulg w spłacie zobowiązań.

Przed wydaniem decyzji pracownik komórki SEW sporządzał kartę podjęcia decyzji (załącznik nr 4 do Procedury udzielania na wniosek ulg w spłacie zobowiązań podatkowych opracowanej przez Centrum Kompetencyjne Spraw Wierzycielskich w Opolu) na podstawie analizy zgromadzonego materiału dowodowego, która była przedkładana Koordynatorowi komórki a następnie Naczelnikowi lub Zastępcy Naczelnika. Nie stwierdzono by rozstrzygnięcia miały charakter dowolności.

W jednym przypadku, w sprawie nr (...), zgromadzony materiał obejmował: oświadczenie o sytuacji finansowej, rodzinnej i majątkowej osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, zaświadczenie o zarobkach, raport z bazy danych ksiąg wieczystych, raport z czynności majątkowych oraz wydruk deklaracji z podsystemu KONTROLA. Podatnik we wniosku wskazał, że dokumenty zgromadzone w toku postępowania prowadzonego na podstawie wniosku z 2021 r. oraz ORD-HZ z 2023 r. zachowują swoją aktualność. Powyższe zostało przywołane w decyzji. Dokumenty, na których treść powołuje się strona postępowania, stanowiące jednocześnie uzasadnienie decyzji, nie zostały włączone do akt podatkowych badanej sprawy.

W opisaney sprawie doszło do nieprawidłowości polegającej na wydaniu rozstrzygnięcia w oparciu o dokumenty, które nie zostały włączone do akt sprawy. Okoliczność wykorzystania ww. materiału dowodowego w decyzji podważa prawidłowość przeprowadzonego postępowania. Zasadą jest gromadzenie w aktach sprawy materiału dowodowego, na który powołuje się strona i organ podatkowy (art. 187 § 1 Op.).

W pozostałych sprawach stwierdzono, że materiał zgromadzony w aktach objętych kontrolą był wystarczający do udzielania ulg lub do zakończenia postępowania w inny sposób.

W trakcie badania powyższego zagadnienia stwierdzono:

- a) Oświadczenie o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego (ORD-HZ),

- w 8 sprawach na 13 badanych do wnoszonych wniosków o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych dołączone były oświadczenia o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego (ORD-HZ) lub oświadczenia te złożono na wystosowane przez organ podatkowy wezwanie w trybie art. 155 § 1 w zw. z art. 187 Op. do przedłożenia dokumentów, które mogą stanowić dowód przy rozpatrywaniu sprawy.

W 4 z 13 badanych spraw nie złożono ORD-HZ;

- sprawa nr (...) zakończona postanowieniem o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia z uwagi na nieuzupełnienie w wyznaczonym 7 dniowym terminie braków formalnych;
- sprawa nr (...) zakończona decyzją umarzającą postępowanie podatkowe z uwagi na wycofanie przez stronę wniosku o odroczenie terminu płatności zaległości w związku z zapłatą zaległego podatku PIT-4R;
- sprawa nr (...) zakończona decyzją umarzającą postępowanie podatkowe z uwagi na wycofanie wniosku o ratalną spłatę zaległości wynikającą z deklaracji PIT-36L za 2024 r. z uwagi na dokonaną wpłatę;
- sprawa nr (...) - podatnik skorzystał z prawa do odmowy złożenia oświadczenia ORD-HZ, powołując się na art. 39 § 2 Ordynacji podatkowej, o czym poinformował organ podatkowy w odpowiedzi na wezwanie, która wpłynęła do Urzędu 27 maja 2025 r. Wezwanie dotyczyło uzupełnienia wniosku poprzez dołączenie m.in. oświadczenia o nieruchomościach, stanowiącego załącznik do wezwania z 16 maja 2025 r.

W toku kontroli zwrócono uwagę, że w wezwaniu tym organ nie wskazał pełnej podstawy prawnej uzasadniającej żądanie złożenia oświadczenia o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, jak również o rzeczach ruchomych i zbywalnych prawach majątkowych mogących stanowić przedmiot zastawu skarbowego, tj. nie powołał art. 39 § 1 Ordynacji podatkowej. Ponadto organ nie pouczył podatnika o przysługującym mu prawie do odmowy złożenia oświadczenia ani nie uprzedził o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, co wynika z art. 39 § 4 Ordynacji podatkowej.

Pomimo wyraźnego oświadczenia podatnika o skorzystaniu z prawa do odmowy złożenia oświadczenia ORD-HZ, organ 30 maja 2025 r. ponownie skierował wezwanie do uzupełnienia wniosku, w tym do złożenia oświadczenia o nieruchomościach.

W odpowiedzi na powyższe podatnik w dniu 11 czerwca 2025 r. ponownie poinformował organ o skorzystaniu z prawa do odmowy złożenia wskazanych dokumentów.

W świetle powyższego należy uznać, że zamieszczając stosowną informację w odpowiedzi na wezwanie z 16 maja 2025 r. podatnik skutecznie skorzystał z przysługującego mu na podstawie art. 39 § 2 Ordynacji podatkowej prawa do odmowy złożenia oświadczenia ORD-HZ. Postępowanie organu, polegające na ponowieniu wezwania o złożenie ww. dokumentu świadczy o braku wnikliwości w analizowaniu pisma złożonego przez stronę 27 maja 2025 r. oraz o naruszeniu zasady budowania zaufania do organów podatkowych, bowiem stronę wezwano bezpodstawnie.

Powyższe stanowi nieprawidłowość.

W 1 z 13 badanych spraw, ORD-HZ złożonego do postępowania prowadzonego w 2023 r., nie włączono do akt postępowania na wniosek podatnika z 7 maja 2025 r.

- sprawa nr(...) zakończona decyzją zmieniającą decyzję ostateczną w sprawie rozłożenia na raty spłaty zaległości z 24 maja 2024 r. (...), w której rozstrzygnięcie oparto m.in. na dowodach złożonych do postępowania prowadzonego na wniosek z 6 maja 2021 r. Brak w decyzji odniesienia do treści wniosku w zakresie złożonego ORD-HZ w 2023 r., który wg oświadczenia Strony postępowania był aktualny.

W przedmiotowej decyzji organ podatkowy dokonując oceny przesłanek zasadności udzielenia ulgi w spłacie oparł się na oświadczeniu Strony, że jej sytuacja nie uległa zmianie od czasu wydania pierwotnej decyzji o udzieleniu ulgi w spłacie. W aktach niniejszej sprawy brak jest materiału dowodowego potwierdzającego wystąpienie ww. przesłanek.

Rozstrzygnięcie oparto o argumenty, które nie mają w pełni potwierdzenia w materiale dowodowym ponieważ dokumenty je potwierdzające nie zostały formalnie włączone do zebranego w sprawie materiału dowodowego, co opisano powyżej. Organ podatkowy w przypadku uznania, że materiał zebrany w innym postępowaniu może mieć znaczenie w przedmiotowej sprawie powinien dokonać formalnego włączenia dokumentów zebranych w innym postępowaniu wydając postanowienie o włączeniu materiału dowodowego.

Stosownie do art. 187 § 1 Ordynacji podatkowej, organ podatkowy powinien zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy, co obejmuje również włączenie do akt sprawy dowodów zgromadzonych w innych postępowaniach, jeżeli mają one znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Powyższe stanowi nieprawidłowość.

- b) Oświadczenie o stanie majątkowym osoby fizycznej prowadzącej/ nieprowadzącej działalności gospodarczej/osoby prawnej
- w 11 sprawach na 13 badanych do wnoszonych wniosków o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych dołączone były oświadczenia o stanie majątkowym osoby fizycznej prowadzącej/nieprowadzącej działalności gospodarczej, osoby prawnej lub oświadczenia te złożono na wystosowane przez organ podatkowy wezwanie w trybie art. 155 Op.

W pozostałych 2 z 13 spraw:

- w sprawie nr (...) nie wezwano strony do przedłożenia oświadczenia o stanie majątkowym z uwagi na umorzenie postępowania podatkowego w trybie art. 208 § 2 Op. z uwagi na wycofanie wniosku o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania podatkowego i dokonaną zapłatę,
- w sprawie nr (...) nie wezwano strony do przedłożenia oświadczenia o stanie majątkowym z uwagi na umorzenie postępowania podatkowego w trybie art. 208 § 2 Op. z uwagi na wycofanie wniosku o odroczenie terminu płatności zaległości,

c) Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis

- w 2 sprawach do wnoszonych wniosków przez przedsiębiorcę dołączony był formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis.

W toku weryfikacji skierowanych do wnioskodawców przez organ podatkowy wezwań do złożenia dokumentów, o których mowa w pkt a), b) i c), stwierdzono:

- w wezwaniach w trybie art. 169 § 1 Op. wyznaczono termin 7 dni od dnia doręczenia wezwania na dokonanie czynności. Poinformowano, iż niedopełnienie obowiązków, o których mowa w w wyznaczonym terminie spowoduje pozostawienie podania bez rozpatrzenia,
- w wezwaniach o przedłożenie informacji przedstawionych przy ubieganiu się o pomoc de minimis w trybie art. 169 § 1 ustawy Op. powołano pełną podstawę prawną, tj. art. 37 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 37 ust. 7 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (tj. Dz.U. z 2025 r. poz. 468), w brzmieniu obowiązującym na dzień procedowania,
- w wezwaniach w trybie art. 155 § 1 ustawy Op. nie powołano pełnej podstawy prawnej uzasadniającej wezwanie do złożenia oświadczenia o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, i rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego, tj. art. 39 § 1 ustawy Op. oraz nie pouczonego o przysługującym mu prawie do odmowy złożenia, a także nie uprzedzono o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, co wynika z dyspozycji zawartej w art. 39 § 4 ustawy Op.

3.3 Przestrzeganie przepisów prawa, w tym formalna poprawność wydanych rozstrzygnięć

a) W 9 na 13 badanych spraw Organ podatkowy poinformował podatnika o przysługujących mu prawach wynikających z art. 121 § 2 i art. 123 § 1 Op.

W 4 sprawach organ podatkowy nie poinformował podatnika o przysługujących mu prawach wynikających z art. 123 § 1 oraz art. 121 § 2 Op. z uwagi na:

– sprawa nr (...) zakończona wydaniem decyzji 24 lutego 2025 r. na podstawie art. 208 § 2 Op. – umarzającej postępowanie jako bezprzedmiotowe wszczęte na wniosek strony z uwagi na wycofanie przez stronę (data wpływu 24 lutego 2025 r.) wniosku w sprawie odroczenia terminu,

– w sprawach nr (...), (...), (...) kierując się przepisami art. 123 § 2 i art. 200 § 2 pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Kole odstąpił od zasady zapewnienia stronom czynnego udziału w każdym stadium postępowania i umożliwienia stronom przed wydaniem decyzji wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań z uwagi na uwzględnienie wniosków w całości.

b) W 4 na 13 badanych spraw, (tj. (...), (...), (...), (...)) zapewniono stronie czynny udział w postępowaniu oraz umożliwiono wypowiedzenie się w sprawie zebranego materiału dowodowego w oparciu o art. 200 § 1 ustawy Op.

W 5 sprawach (tj. (...), (...), (...), (...), (...)), w związku z faktem wydania decyzji w całości uwzględniającej wniosek strony, zgodnie z art. 123 § 2 i art. 200 § 2 pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa, Naczelnik Urzędu Skarbowego odstąpił od zasady zapewnienia stronie czynnego udziału w każdym stadium postępowania i umożliwienia stronie przed wydaniem decyzji wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

W wyżej opisanych sprawach organ administracji publicznej utrwalił w aktach sprawy, tj. w decyzji, przyczyny odstąpienia od opisanej wyżej zasady.

W 3 sprawach organ podatkowy nie zapewnił stronom czynnego udziału z uwagi na umorzenie postępowania jako bezprzedmiotowego, sprawy: (...), (...), (...) zakończone wydaniem decyzji na podstawie art. 208 § 2 Op.

W 1 sprawie (...) organ podatkowy nie zapewnił stronom czynnego udziału z uwagi na pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia na podstawie art. 169 § 4 Op.

c) Dokonana w toku kontroli analiza wykazała, że badane decyzje/postanowienia wydane przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Kole w zakresie wymogów określonych w art. 210 § 1 i 217 § 1 Op. zawierały ustawowe elementy.

d) Zgodnie z art. 5 ust.3, 3c i 4 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, podmioty udzielające pomocy wydają beneficjentowi pomocy zaświadczenie stwierdzające, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis. Zaświadczenia, o których mowa były wydawane z urzędu, a forma i treść oraz terminy i sposób ich wydawania spełniały wymogi określone w drodze rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy w rolnictwie lub rybołówstwie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1546 ze zm.).

W trakcie kontroli ustalono, że w przypadkach, w których udzielono pomocy de minimis w aktach sprawy znajdowała się kopia wydanego przez Naczelnika Urzędu zaświadczenia o udzielonej pomocy de minimis stosownie do § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r., a w przypadkach niedotrzymania przez wnioskodawcę terminu płatności podatku/zaległości podatkowej określonego w decyzji o odroczeniu terminu płatności/rozłożeniu na raty zapłaty - korekta zaświadczenia o uzyskanej pomocy de minimis.

Nie stwierdzono przypadków wydania zaświadczeń o pomocy de minimis w terminie późniejszym niż dzień wydania decyzji, na podstawie której udzielona została pomoc de minimis, co ocenia się pozytywnie.

Wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis wydane zostały zgodnie z wzorem, stanowiącym załącznik nr 1 do ww. rozporządzenia i podpisane przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Kole.

Ponadto, nie stwierdzono przypadków udzielenia pomocy de minimis, której wartość spowodowała przekroczenie obowiązującego limitu pomocy de minimis w ciągu ostatnich trzech lat.

4. Uprawnienia do systemów informatycznych urzędu

Zagadnienie zbadano w oparciu o przekazany Raport 10 „Raport o uprawnieniach i rolach użytkowników” i „Wykaz uprawnień użytkownika w aplikacjach” wybranych pracowników, tj. (...) ((...)), (...) ((...)), (...) ((...)).

Ustalono, że wytypowani pracownicy komórki SEW do realizacji nałożonych zadań korzystają, w szczególności z następujących aplikacji, systemów: Biblioteka Akt, e-Orus, Ewidencje US, e-Rezerwacja, EUREKA – podstawowe uprawnienia do przeglądania, SHRiMP, SSP, SZD, ZEFIR, Qasystent, RNP, K@WA, WRO-SYSTEM (wybrane moduły), EKW, e-moje-raporty, RATY, STIR (Kierownik), CeRo – moduł CEPiK, PoltaxPlus.

Pracownicy posiadają przydzielone uprawnienia zgodnie z charakterem pełnionych obowiązków na zajmowanym stanowisku.

Zauważyć należy, że wśród priorytetów dla podległych urzędów na 2025 rok widnieje temat: "Uprawnienia do systemów informatycznych". Kontrola funkcjonalna w tym zakresie powinna być realizowana nie rzadziej niż raz na pół roku. Przedłożona dokumentacja, tj. informacje o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej za I i II półrocze 2025 r. wśród pracowników komórki SEW (informacje sporządzone przez koordynatora Wieloosobowego Stanowiska Spraw Wierzycielskich) oraz kierowników komórek (informacje sporządzone przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Kole), potwierdza przeprowadzenie kontroli funkcjonalnych w temacie „Zasadność udzielania dostępu do systemów informatycznych oraz zakresu tego dostępu (ról w systemach)”, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Realizacja kontroli funkcjonalnych w obszarze działania Urzędu objętego zakresem niniejszej kontroli

W piśmie nr (...) z (...) kierownictwo Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu określiło priorytety kontroli funkcjonalnej do uwzględnienia w ramach wykonywania tej kontroli przez osoby zobowiązane w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego. Ustalono na 2025 r. priorytety dotyczyły tematów obarczonych najważniejszymi ryzykami, wpływającymi na osiągnięcie celów i realizację zadań.

Zagadnienie – Prawidłowość udzielania ulg w spłacie zobowiązań nie zostało zawarte w priorytetach wskazanych przez kierownictwo Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu do kontroli funkcjonalnej w 2025 r. w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego i Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym.

Zasady realizacji czynności kontroli funkcjonalnej w urzędach skarbowych podległych Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu, określone zostały w dokumencie zatytułowanym „Procedura kontroli funkcjonalnej” stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia (...) (zmiany do zarządzenia – określone w Zarządzeniach Nr (...) z dnia (...), Nr (...) z dnia (...), Nr (...) z dnia (...), Nr (...) z dnia (...), Nr (...) z dnia (...) – przepisy obowiązujące do 14 kwietnia 2026 r. Zgodnie z dyspozycją zawartą w § 13 „Procedury kontroli funkcjonalnej” – komórka ds. kontroli wewnętrznej w dokumentach pokontrolnych, sporządzanych w wyniku przeprowadzonych kontroli wewnętrznych, zawiera ocenę kontroli funkcjonalnej, przeprowadzonych w kontrolowanej jednostce w odniesieniu do obszaru objętego kontrolą wewnętrzną.

Wg zapisów powołanej procedury kontrola funkcjonalna winna być dokonywana z uwzględnieniem specyfiki zadań realizowanych przez daną komórkę organizacyjną. W komórkach organizacyjnych urzędu winien być określony podstawowy zakres i minimalna częstotliwość wykonywanych kontroli funkcjonalnych, uwzględniające zidentyfikowane ryzyka wystąpienia nieprawidłowości.

W Rejestrze Ryzyk Urzędu Skarbowego w Kole na 2025 r. zostały zdefiniowane ryzyka związane z tematem kontroli, tj.:

1. Obszar: Orzecznictwo

a) „korupcja” – przekroczenie uprawnień /niedopełnienie obowiązków w zakresie określonym we wniosku strony np. udzielania ulg w spłacie zobowiązań publicznoprawnych w związku z czynem korupcyjnym – (niski),

- b) przedłużanie postępowania z uwagi na konieczność uzupełnienia materiału dowodowego niezbędnego dla rozstrzygnięcia wniosku, również w sytuacjach biernej postawy strony tego postępowania lub braku jej dobrej woli – (średni),
- c) przedłużanie postępowania w związku ze wzrostem obciążenia pracą pracowników prowadzących postępowania – (średni),
- d) "masowy" wpływ wniosków stanowiących szeroko pojętą pomoc przedsiębiorcom, uznawanych w dobie pandemii za priorytetowe tj. dot. ulg w spłacie zobowiązań podatkowych (odroczenia, umorzenia, lub rozłożenia na raty zaległości podatkowych), ograniczenie poboru zaliczek na podatek dochodowy, wniosków o uwolnienie środków w rachunku VAT (split payment) oraz wniosków o stwierdzenie nadpłaty we wszystkich podatkach - (średni).

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Kole nie przeprowadził w kontrolowanej komórce kontroli funkcjonalnej bezpośrednio odpowiadającej ryzykom określonym w Arkuszu identyfikacji/aktualizacji ryzyka na 2025 r., niemniej jednak przeprowadzona kontrola funkcjonalna w komórce SEW, poprzez swój ogólny temat, tj. Prawdopodobieństwo udzielenia ulg w spłacie zobowiązań, obejmowała zagadnienia wskazane w arkuszu ryzyk.

Realizacja zadań, dla których ryzyko zostało określone na poziomie średnim obliguje do przeprowadzenia kontroli funkcjonalnej (raz na pół roku).

Zgodnie z wymaganiami dotyczącymi zadań, dla których poziom ryzyka został sklasyfikowany jako średni, przeprowadzono kontrolę funkcjonalną w wymaganym półrocznym cyklu.

Wśród spraw objętych kontrolą instytucjonalną odnotowano sprawy objęte kontrolą funkcjonalną przeprowadzoną przez koordynatora Wieloosobowego Stanowiska Spraw Wierzycielskich, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości.

W wyniku analizy sprawy nr (...) w ramach kontroli instytucjonalnej stwierdzono nieprawidłowości w przedmiotowym zakresie. Rozbieżności pomiędzy wynikami kontroli funkcjonalnej przeprowadzonej przez Organ a ustaleniami kontroli instytucjonalnej mogą świadczyć o niewystarczającej skuteczności kontroli funkcjonalnej w identyfikowaniu ryzyk w badanym obszarze, a także o braku jej oparcia na rzetelnej kompleksowej analizie ryzyka. W związku z ujawnionymi w toku kontroli instytucjonalnej nieprawidłowościami zasadne jest dokonanie przeglądu oraz aktualizacji Rejestru Ryzyk w obszarze objętym kontrolą.

Wskazane ryzyko w pkt d) wymaga ponownej weryfikacji, przy czym należy podkreślić, że ze względu na znaczny upływ czasu od okresu pandemii jego aktualność uległa istotnemu ograniczeniu, a w wielu obszarach może być już nieaktualne.

6. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych oraz informacje przesyłane do wiadomości Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu

Na podstawie informacji pozyskanej pismem nr (...) z (...), sporządzonej na podstawie danych wpływających z podległych jednostek, ustalono, że w kontrolowanej jednostce nie prowadzono kontroli zewnętrznej związanej z tematem: „Prawdopodobieństwo udzielania ulg w spłacie zobowiązań”.

7. Informacja dotycząca trybu składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków

W trakcie kontroli ustalono, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Skarbowego w Kole znajduje się informacja

dotycząca składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków.

Zestawienie nieprawidłowości stwierdzonych w toku niniejszej kontroli:

1. w 1 sprawie nie włączono do akt sprawy jako dowodu kopii zgromadzonych w prowadzonych wcześniej wobec strony postępowaniach dokumentów, na podstawie których ustalono stan faktyczny w badanej sprawie, co stanowi naruszenie art. 187 § 1 Op.
2. w wezwaniach w trybie art. 155 § 1 Op. nie powołano pełnej podstawy prawnej uzasadniającej wezwanie do złożenia oświadczenia o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, i rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego (pominięto art. 39 § 1 Op.) oraz nie pouczonego o przysługującym mu prawie do odmowy złożenia dokumentu, a także nie uprzedzono o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, co stanowi naruszenie odpowiednio art. 121 § 2 Op. oraz art. 39 § 4 Op.
3. w 1 sprawie bezpodstawnie wezwano ponownie stronę do złożenia oświadczenia ORD-HZ (w odpowiedzi na pierwotne wezwanie, na podstawie art. 39 § 2 Op. strona odmówiła złożenia dokumentu), czym naruszono art. 121 § 1 Op.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą prowadzący postępowania objęte kontrolą instytucjonalną (lub prowadzący sprawy na poszczególnych etapach) (...), (...), (...), Naczelnik Urzędu Skarbowego w Kole Pani Ewa Mamys.

[dowód: akta kontroli poz. 16 w SZD]

Informacja o zgłoszonych zastrzeżeniach do projektu wystąpienia pokontrolnego
Naczelnik Urzędu Skarbowego w Kole nie wniósł zastrzeżeń do ustaleń kontroli zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego.
Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu
Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zaleca: 1. Włączać do akt sprawy jako dowód kopię zgromadzonych w prowadzonych wcześniej wobec strony postępowaniach dokumentów, na podstawie których ustalono stan faktyczny w badanej sprawie w drodze postanowienia o włączeniu dokumentów do akt sprawy. 2. Wzywać Stronę do złożenia oświadczenia o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, i rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego ORD-HZ, powołując w wezwaniu podstawę prawną uzasadniającą wezwanie do złożenia takiego oświadczenia, tj. art. 39 § 1 ustawy Op. oraz zamieszczając w nim informacje: o przysługującym stronie prawie do odmowy złożenia oświadczenia i o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania. 3. Prowadzić postępowanie w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych, w tym nie wzywać strony do ponownego złożenia oświadczenia ORD-HZ w sytuacji, gdy strona uprzednio skutecznie odmówiła jego złożenia i nie wystąpiły nowe okoliczności uzasadniające ponowienie wezwania.

4. Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz przekazać informację o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.
Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości
-
Pouczenie
Stosownie do przepisu art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 158) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
Termin złożenia informacji
W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.
PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu Maciej Młodzikowski (podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)
Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Korespondencję otrzymują

1. Adresat - elektronicznie
2. aa

Do wiadomości – wyłącznie drogą elektroniczną

1. Z-ca DIAS – Arkadiusz Radziejewski
2. Z-ca DIAS – Robert Stangret
3. Z-ca DIAS – Dariusz Strugliński
4. Z-ca DIAS – Agata Wciórka
5. Wydział Spraw Wierzycielskich (IEW)
6. Dział Wsparcia Zarządzania oraz Statystyki i Analiz (IWZ)